

Inhoud van de ochtend

- 1. Introductie in Pedagogisch kader
- 2. Begeleiden van de groep
- 3. Ontwikkelingsgericht werken
- 4. Pauze (15 minuten)
- 5. Kinderparticipatie
- 6. Vragen over andere onderwerpen
- 7. Voornemens voor morgen

Twee terugkerende aandachtspunten

- De pedagogiek: wat kun je vinden in het Pedagogisch kader?
- Zelf aan de slag: hoe kun je in je team met het Pedagogisch kader werken?

Kennis van het Pedagogisch kader in deze zaal

- Ik heb het helemaal gelezen.
- Ik heb één à twee hoofdstukken gelezen.
- Ik heb het nog nooit in handen gehad.

Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar

- In opdracht van BKK
- Voor pedagogisch medewerkers
- Door Nederlands Jeugdinstituut en Kohnstamm Instituut
- Voor en samen met werkveld BSO

Wat kun je met het Pedagogisch kader in de BSO?

- Er staat in wat we doen in de BSO
- Het is een visitekaartje van je werk
- Het verheldert eigen keuzes (het zijn geen voorschriften)
- Het gaat pas leven door er samen over te praten (opleiding, cursus, team)
- Te gebruiken als sterkte–zwakte analyse

Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar

- Deel I: Pedagogische kennis
Wat hebben kinderen nodig?
- Deel II Pedagogische doelen
Wat willen we bereiken in de BSO?
- Deel III Pedagogische middelen
Wat doen we in de BSO?
- Deel IV Pedagogische profielen
Hoe specialiseren we?

Pedagogische kennis: wat hebben kinderen nodig?

1. Veiligheid en welbevinden
2. Autonomie en participatie
3. Spelen en vrije tijd
4. Leren en ontwikkelen
5. Relaties in de groep
6. Samenwerken met ouders

Pedagogische doelen: wat willen we bereiken?

Vier pedagogische basisdoelen (Wet kinderopvang 2005):

- Fysieke en emotionele veiligheid
- Bijdragen aan persoonlijke competenties
- Bijdragen aan sociale competenties
- Overdracht van normen en waarden

Pedagogische middelen: hoe doen we dat in de BSO?

1. Interactievaardigheden
2. Organiseren van de groep
3. Dagritme aanhouden
4. Kinderparticipatie bevorderen
5. Spel- en activiteitenbegeleiding
6. Binnen- en buitenruimte inrichten
7. Observeren en volgen
8. Samenwerken met de omgeving
(ouders, school, buurt)

Profielen: Hoe doen we dat in een gespecialiseerde BSO?

1. Profielen: sport, creatief/ kunst, natuur, techniek, bso-plus
2. Dezelfde pedagogische doelen en middelen
3. Pedagogisch medewerkers en vakkrachten

Groepsregels in deze zaal

- Voel je vrij om mee te praten.
- Wees kort van stof.
- Hou je aan het onderwerp dat aan de orde is.

De inleider mag ons afkappen als we ons niet aan deze regels houden.

Groepsregels opstellen

- In overleg
- Aanwijzingen voor gedrag
- Beperkt aantal regels
- Zichtbaar ophangen
- Nut is uit te leggen
- Stel ze regelmatig opnieuw ter discussie

(Hoofdstuk 12 Organisatie van de groep, 157)

Opvattingen in deze zaal

- Ik heb grote invloed op de relaties tussen de kinderen in de groep.
- Ik vind het belangrijk dat de bso niet alleen leuk maar ook leerzaam is.
- Ik vind kinderpacticipatie moeilijk toe te passen in de BSO.

De positieve groep

- De groep geeft een prettig gevoel aan alle deelnemers (ook aan de PM)
- Er zijn veel positieve relaties tussen de kinderen
- Er is ruimte voor initiatieven en verschillende karakters
- Bij conflicten is er de wil om eruit te komen

Hoofdstuk 5, Relaties in de groep, blz 83)

De los zand groep

- De groep bestaat vooral uit eenlingen en subgroepjes.
- Er zijn weinig contacten tussen de kinderen onderling

Hoofdstuk 5, Relaties in de groep, blz 84)

De negatieve groep

- De groep als geheel geeft een onprettig gevoel (behalve aan de leiders)
- Er is vaak een ruzietoon
- Weinig initiatieven van individuen
- Leiders en volgers; en enkele buitengesloten kinderen

Hoofdstuk 5, Relaties in de groep, blz 84)

Hoe kan de PM positieve sociale relaties in de groep ondersteunen?

- Vooral bij de start
- Laat de sociale kinderen het werk doen
- Schep kennismakings- en samenwerkingsituaties
- Bevorder vriendschappen
- Wees model voor positieve omgang
- Geef extra steun aan buitengesloten kinderen

Is je mening veranderd (stelling1)

(zie hoofdstuk 12, blz 153)

Een kind dat niet geaccepteerd wordt

- Sociaal onhandig
- Teruggetrokken
- Afwijkend uiterlijk
- Nieuw in de groep

Een kind dat niet geaccepteerd wordt

“ Het risico op negatieve sociale ervaringen en een negatief zelfbeeld is groot als deze kinderen geen extra ondersteuning krijgen om in de groep te functioneren.(..) Als de pedagogisch medewerker aanmoediging en ondersteuning biedt in de sociale contacten, dan kan het kind leren zich staande te houden in een groep”.

Hoofdstuk 5, Relaties in de groep, blz 86

Hoe kan de PM een buitengesloten kind ondersteunen?(blz 156)

- Bewegingsmogelijkheid
- Koppelen
- In de buurt blijven (mislukking voorkomen)
- Aanwijzingen voor gedrag
- Extra aandacht voor positieve communicatie
- Bespreken in de groep

Welke sport- en spelactiviteit ? (Hoofdstuk 15, blz 204)

- Creatief
- Techniek
- Sport en beweging
- Toneel en muziek
- Natuurbeleving
- Wereldoriëntatie
- Lezen en media
- Sociaal/kinderparticipatie

Hoe kan de PM sport- en spelactiviteiten begeleiden

- Goed voorbereiden
- Aankondigen
- Instructies geven (inclusief spelregels)
- Checken
- Leiding geven
- Sturing tijdens activiteit
- Einde markeren (samen opruimen)

Hoofdstuk 11, Interactievaardigheden, blz 142)

Pas op de plaats: hoe beviel het gesprek?

1. De stelt open vragen, de ander antwoordt.
2. De een luistert, de ander vertelt. (Gordon)
3. De een vertelt, de ander geeft tips.
4. Na zelf nadenken volgt informatie uit het Pedagogisch kader.

Zie ook: Ho.11 Interactievaardigheden, blz 137) en Inleiding, blz 25.

Ontwikkelingsgericht werken

“ Kinderen zijn op een leeftijd om specifieke talenten te ontwikkelen. Ze blijken ergens goed in te zijn en bouwen dat verder uit. De één is goed in sport, de ander heeft gevoel voor muziek en de derde doet niets liever dan puzzels oplossen”.

Ho. 4 Leren en ontwikkelen, blz 57.

Hoe leren kinderen?

Uit nieuwsgierigheid en intrinsieke motivatie

Door experimenteren en doen

Via woorden en denken

Om resultaat te bereiken

Dankzij de interacties met volwassenen

Ho. 4 Leren en ontwikkelen, blz 57-59.

Leren in de BSO

Wat leren kinderen van vrij spel?

Wat leren kinderen van gestuurde activiteiten?

Wat is de beste balans tussen beide?

Inleiding, blz 18. Zie ook Ho. 15 Spel en activiteitenbegeleiding.

Leren in de BSO

Wat leren kinderen van vrij spel?

- Initiatief nemen
- Sociale omgang

Wat leren kinderen van gestuurde activiteiten?

- Nieuwe vaardigheden
- Samenwerken

Balans tussen vrij spelen en georganiseerde activiteiten

Afhankelijk van:

- relaties in de groep
- leeftijd
- sociale achtergrond
- deelname aan andere clubs
- aantal dagen BSO
- tijdsduur BSO (vakantie/ lange middag)

Is je mening veranderd? (stelling2)

Even pauze!!

- Een kwartier om koffie te drinken en alvast na te denken over de laatste vraag van vanochtend:

Wat ga ik morgen doen met het Pedagogisch kader?

Kinderparticipatie

- **Kinderen hebben een stem**
 - Gelegenheid geven door praten, tekenen, fotograferen, afbeeldingen, ...
 - Spelvormen om te stimuleren
 - Luisteren naar de ideeën van kinderen
 - Niet te lang wachten met verandering

Kinderparticipatie

- **Kinderen zijn medeverantwoordelijk**
 - Dialoog met PM noodzakelijk
 - Macht uit handen geven
 - Samen uitvoeren of zelf laten doen en steunen

Kinderparticipatie, wat leren ze ervan?

- Luisteren naar elkaar en naar PM
- Eigen mening leren vormen/ formuleren
- Overleggen
- Compromissen sluiten/ zich neerleggen
-

Zelfvertrouwen, zelfstandig denken en ervaren hoe democratie werkt.

Belhamels

- Foto's?
- Ander idee?
- Kleine groepjes?
- Leerzaam?
- Antwoord over eten en drinken?

Casus voor het team?

De kinderpacticipatie-pop

- Waarom pop?
- Ander idee?
- Kleine groepjes?
- Leerzaam?
- Antwoord over buitenspel?

Casus voor het team?

Vragen over andere onderwerpen, bv

Ho 6 en 18: Samenwerken met ouders:

- Hoe bewaren we de privacy van kinderen naar ouders toe?

Ho 17: Observeren en volgen:

- Is systematisch observeren nodig in de BSO?

Voornemens voor morgen

- Heeft u een positieve indruk gekregen van de inhoud van het PK?
- Heeft u ideeën gekregen hoe je het PK kunt gebruiken in je eigen werk?
- (Hoe) gaat u het PK morgen en daarna inzetten voor uw werk?